

शालेय शिक्षण विभागातर्गत पुरविण्यात येणा-या
ऑनलाईन लोकसेवांच्या अर्जाचे निवारण
ऑनलाईन पध्दतीनेच करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: प्रवेश-१२२५/प्र.क्र.१६/ एसडी-२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई-४०००३२

दिनांक:- ०१ सप्टेंबर, २०२५

वाचा-

१) शासन परिपत्रक, सामान्य प्रशासन विभाग, संकिर्ण १७२५/प्र.क्र.१२६/मातं दिनांक-३०.०५.२०२५

प्रस्तावना-

मा.मुख्यमंत्री यांनी दिलेल्या निर्देशानुसार राज्यात १०० दिवसांचा कृती आराखडा यशस्वीपणे राबविण्यात आला आहे. त्यानंतर मा. मुख्यमंत्री यांनी १५० दिवसांचा कृती आराखडा या विषयावर दि.०७ मे, २०२५ रोजी मंत्रालयीन अधिकारी व राज्यातील सर्व क्षेत्रिय अधिकारी यांना हक्क परिषदेद्वारे (video conferencing), मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास, गृह निर्माण) यांच्या उपस्थितीत संबोधित केले आहे. यास अनुसरून शासकीय कार्यालयांमध्ये ई-प्रशासनात सुधारणा आणण्यासाठी राज्य शासनाच्या प्रशासनिक विभागांसाठी १५० दिवसांचा कृती आराखडा निश्चित करण्यात आला आहे. यामध्ये राज्यातील सर्व विभागांनी तसेच क्षेत्रिय कार्यालयांनी आगामी १५० दिवसांमध्ये त्यांचे कार्यालय ई-प्रशासनाच्या दृष्टिने सर्वकष सुधारणा करून कार्यालय नागरीकांना सोईचे कसे होईल यासाठी विशेष मोहीम राबवण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्यानुसार विभागांतर्गत असलेल्या कार्यालयांतील ई-प्रशासन प्रभावीपणे होण्यासाठी मार्गदर्शक सूचना निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुसार शासन परिपत्रक निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन परिपत्रक:-

राज्य शासनाच्या प्रशासनिक विभागांसाठी १५० दिवसांचा कृती आराखडा निश्चित करण्यात येत आहे. यामध्ये राज्यातील सर्व विभागांनी तसेच क्षेत्रिय कार्यालयांनी आगामी १५० दिवसांमध्ये त्यांचे कार्यालय ई-प्रशासनाच्या दृष्टिने सर्वकष सुधारणा करून कार्यालय नागरीकांना सोईचे कसे होईल यासाठी विशेष सुविधा पुरवणे अपेक्षित आहे. यास अनुसरून पुढील सूचना निर्गमित करण्यात येत आहेत.

(१) विभागांतर्गत असलेल्या कार्यालयांचे ई-प्रशासन प्रभावीपणे अंमलात आणण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे, महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद पुणे, व विभागीय परीक्षा मंडळ (सर्व) या कार्यालयांमार्फत पुरविण्यात येणा-या ऑनलाईन सेवांचे आपले सरकार पोर्टलशी त्वरील एकात्मिकरण करावे व सदर सेवा सर्व नागरिकांना विहित मुदतीत उपलब्ध करून देण्यात याव्यात.

(२) शालेय शिक्षण विभागांतर्गत असलेल्या कार्यालयांचे (महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे, महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे, व विभागीय परीक्षा मंडळ (सर्व)) ऑनलाईन सेवा उपलब्ध करून देणारे सर्व संकेतस्थळांचे/ पोर्टलचे तात्काळ एकात्मिकरण करून घेणे आवश्यक आहे जेणे करून नागरिकांना एकाच लॉगीन वरून सर्व पोर्टल वरील ऑनलाईन सेवा उपलब्ध करून घेता येतील व नागरिकांना विविध सेवा उपलब्ध करून घेणे सोईचे होईल.

(३) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे व महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे व विभागीय परीक्षा मंडळ (सर्व) या कार्यालयाद्वारे लोकसेवा हक्क कायदा २०१५ अंतर्गत अधिसूचीत केलेल्या सेवा यांचा निकाली काढण्याचा कालावधी या विषयीची सविस्तर माहिती पोर्टल वर अद्यावत करण्यात यावी. तसेच नागरिकांनी मागणी केलेली सेवा ही विहित मुदतीत न मिळाल्यास अपील प्राधिकारी यांची संपूर्ण माहिती देखील पोर्टल वर अद्यावत करावी.

(४) विभागाचे ई प्रशासन प्रबळ व प्रभावी करण्यासाठी महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे व महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे व विभागीय परीक्षा मंडळ (सर्व) या कार्यालयाद्वारे पुरविण्यात येणा-य ऑनलाईन सेवा या मुख्यत्वे ऑनलाईन माध्यमातूनच देण्यात यावी. ऑनलाईन माध्यमाने पुरविण्यात येणा-या सेवांचे अर्ज फक्त ऑनलाईन पद्धतीनेच स्विकारण्यात यावे. तसेच या सेवांचे निवारण देखील ऑनलाईन पद्धतीनेच करण्यात यावे.

(५) अपवादात्मक परीस्थितीमध्ये उदा: महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे व महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे व विभागीय परीक्षा मंडळ (सर्व) यांच्याद्वारे विद्यार्थ्यांना देण्यात येणार गुणपत्रक/प्रमाणपत्रे, गुणपत्रक/प्रमाणपत्राच्या दुय्यम प्रती, तसेच सदर गुणपत्रक व प्रमाणपत्रांना प्रमाणित करून द्यावयाचे असल्यास या सेवांविषयी प्रथमतः अर्जदारास ऑनलाईन माध्यमाने तसे सुचीत करणे आवश्यक आहे. तदनंतर अर्जदारास सदर सेवा ऑफलाईन अथवा पोस्टल पद्धतीने उपलब्ध करून देता येतील.

(६) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे व महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे व विभागीय परीक्षा मंडळ (सर्व) या सर्व कार्यालयांमध्ये नागरिकांच्या मदतीसाठी मदत कक्ष स्थापन करण्यात यावा. जेणेकरून आलेल्या नागरिकांना कार्यालयातच ऑनलाईन अर्ज सादर करता येऊ शकतो व सेवा उपलब्ध करून घेण्याविषयी उचित मार्गदर्शन देखील करता येऊ शकतो. तसेच ऑनलाईन सेवा/ तक्रारींच्या अनुषंगाने काही प्रश्न असल्यास त्यांचे त्वरीत निवारण होऊ शकेल.

(७) महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे व महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे या कार्यालयाद्वारे लोकसेवा हक्क कायद्यांतर्गत उपलब्ध सेवांचा सविस्तर चारमाही तपशील मंत्रालय विभाग स्तरावर नियमित उपलब्ध करून देण्यात यावा.

(८) १५० दिवसांचा कृती आराखडा अंतर्गत शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाचे ई प्रशासन प्रबळ करण्यासाठी अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे व आयुक्त,

महाराष्ट्र राज्य परीक्षा परिषद, पुणे विभागीय परीक्षा मंडळ (सर्व) यांनी सदर सुचनांच्या अनुषंगाने तात्काळ कार्यवाही करावी.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२५०९०११८१५२३०५२१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(तुषार महाजन)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री (नगर विकास विभाग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) मा. मंत्री (शालेय शिक्षण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. राज्यमंत्री (शालेय शिक्षण विभाग), मंत्रालय मुंबई.
- ७) मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- ८) प्रधान सचिव, शालेय शिक्षण व क्रीडा विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक
- ९) आयुक्त (शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १०) विभागीय आयुक्त, सर्व महसुली विभाग.
- ११) जिल्हाधिकारी, सर्व जिल्हे.
- १२) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सर्व.
- १३) संचालक, महाराष्ट्र राज्य, शैक्षणिक संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे.
- १४) शिक्षण संचालक (माध्यमिक व उच्च माध्यमिक), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- १५) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

- १६) अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, पुणे.
- १७) विभागीय शिक्षण उपसंचालक, सर्व विभाग
- १८) विभागीय अध्यक्ष, माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शिक्षण मंडळ, सर्व विभाग.
- १९) शिक्षणाधिकारी (माध्यमिक) जिल्हा परिषद, सर्व.
- २०) शिक्षण निरीक्षक (उत्तर/दक्षिण/पश्चिम), मुंबई.
- २१) उपसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, सर्व.
- २२) संचालक, माहिती व तंत्रज्ञान, महाराष्ट्र शासन, मंत्रालय, मुंबई.
- २) निवड नस्ती/एसडी-२.